

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. VII. De quarto Iustitiæ diuinæ opere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

CAP. VI.

De quarto Iustitia diuina opere.

- 30 **Q**UARTVM iustitiæ diuinæ opus cernitur, cum inuisitatis modis ^{Inuisitate} supra communem rerum cursum vastantur vrbes, populi, ^{clades.} regna, vel igne cælitus demisso, vel terra dehiscente, vel maris incurfu, vel spiritalis naturæ ministerio. Sic Sodoma & Gomorra, Adama & Seboim cum vicinis locis ignis sulphurei imbre deletæ sunt. Dominus (inquit Scriptura) pluit super Sodomam & Gomorra sulphur & ignem à Damina de celo, & subuertit ciuitates ^{Gen. 19.} has, & omnem circà regionem, vniuersos habitatores urbium, & cuncta ^{Punitio So-} terra virentia. In quo supplicio multa sunt consideranda, quæ se- ^{domorum.} ueritatem diuinæ iustitiæ nobis insinuant. Primò, Quòd igne sulphureo cælitus demisso puniti, qui vel ipso aspectu est maximè ^{igne sul-} horribilis, colore fusco & ex obscuro flauescente, odore teterrimo, ^{phureo.} ardore maximè penetrabili, contagio & adhæsiōne pertinaci. Vnde Scriptura diuina ignem inferni sulphureum esse multis loci ^{Psalm. 10.} insinuat, utpote ad torquendum impios aptissimum. Est in locis ^{Apoc. 14. 19.} subterraneis huius materiæ maxima copia: nam præter ipsum sulphur merum, quo terra abundat, plurima alia quæ effodiuntur ^{& 20.} sulphur habent admixtum. In aère verò facilè concresecit, & ex ^{Isaie 30.} fulminibus constat, quæ planè sulphurea esse, res afflatæ testantur. ^{& 34.} Facile fuit Deo, ministerio Angelorum materiam inflammabilem, halitumque pinguem per aëris vastitatem diffusum subitò colligere, eumque in sulphur liquidum densatum inflammare, & impetu instar nimbi vel torrentis deorsum mittere. Sic pluit super ^{Psalm. 10.} peccatores laqueos, ignis, & sulphur, & spiritus procellarum pars calicis ^{Corin.} cornu.
- 31 Secundò, Quòd subitò & ex inopinato oppressi, cum adhuc in ^{Suauis op-} lectis suis vel somno sopiti, vel suis impuritatibus dediti voluta- ^{pressi.} rentur: nam manè sole oriente hæc clades illata, cum eadem nocte ^{Gen. 19.} tota ciuitas à minimo vsq; ad maximum, ut ait Scriptura, ad ædes Lot congregata nefandum crimen in hospites ipsius patrare conata fuisset. Itaque valde verisimile est, nullos vel paucissimos ex illis saluatos. Cum enim omnes essent improbissimi, & timore diuini Numinis destituti, (nam in omnibus illis locis non reperiuntur vel decem iusti, & si qui fortè erant, eos ad familiam Lot per-

pertinuisse putandum est) difficillimum fuit in tanto terrore & tam repentina clade veram concipere contritionem qua Deo reconciliarentur. In diluuiō concessa longa mora, & pœna non erat tam atrox, vnde facilius poterant pœnitentiam agere: hinc nullæ datæ induci, sed repenti horrendo & acerrimo supplicio extincti. Quod etiam insinuat Ieremias cap. 4. Lamentationum, cum ait, *Sodōmam subuersam in momento, & non cepisse in ea manus*; hoc est, non fuisse captam & euersam ab hominibus, sed vi diuina subito deletam.

*Etiā par-
tuli deleti.*

Tertiō, Fuisse hoc incendio inuolutos non solum adultos, siue viros siue feminas, sed etiam pueros & infantes (nolente Domino sobolem inuisæ gentis superesse) anigrantia quoque & cetera terræ bona. Aded displicet illi peccatum, vt non solum in auctores, sed etiam in eorum proles & substantiam vniuersam defeciat, omnibus è medio sublati. Sicut enim Deus amat pios, & propter illos omnia quæ ad illos pertinent, fouet & protegit: ita odit impios, & illorum causa sæpè ea quæ ad illos pertinent, subuertit, vel sua protectione destituit.

*Acrimonia
incendij, &
amplitudo.*

Quartō, Hoc incendium aded fuisse vehemens & vastum, vt per septuaginta duo milliaria in longum & nouemdecim in latum (quod ex Iosepho & aliis auctoribus colligitur) se extenderit, & intra terram penetrarit, eaque profundè exusta magnum sinum veluti maris alueum in ea effecerit; qui mox aquis confluentibus impletus, ingentem lacum constituit variis notis & nominibus celebrem. Est enim in eo bituminis è fundo ebullientis maxima copia (vnde & *lacus asphaltites* dictus est) quod ex mistione illa sulphuris & reliquæ materiæ de celo lapsæ vi ignis concreuisse est credibile. Aquæ sunt spissæ, fœtidæ, fordidæ, & aded malignæ excessu quodam salis & amari, vt nihil in eis viuere possit, sed necesse sit breui emori quidquid viuens per Iordanem inuectum, vel forte iniectum aliunde fuerit. vnde & *mare mortuum* appellatum est. Exhalat assidue, tamquam os infernale, tetrum & pestilentem vaporem, quo vicina omnia tam montana quàm campestria afflata, per viginti circiter passuum millia in solitudinem redacta & veluti exusta cernuntur. hinc *mare solitudinis* dictum est. Itaque nihil ibi crescit præter arbores quasdam, quarum aliæ sunt planè steriles & squalidæ, aliæ ferunt fructus quosdam externa specie instar pomorum, qui vbi carpuntur, mox in fauillam cum ingenti fœtore faciunt.

*Nota infer-
nalis illius
loci.*

Quintō,

33 Quintò, Considerandum est peccatum ob quod ira diuina tan-
topere in illos exarserit, & regionem antea instar paradisi amœ-
nam, vt Scriptura testatur, in lacum stygium, & squalorem infer-
nalem conuenterit. Etenim multis peccatis fuerint obnoxij, præ-
cipuum tamen ob quod ita puniti fuere, erat præpostera libido, vt
ex cap. 19. Genesis colligitur, vbi solum illud refertur. Idem aperte
indicatur in Epistola Canonica S. Iudæ, cum ait: *Sicut Sodoma &
Gomorraha, & finitima ciuitates simili modo exfornicata, & abeuntes
post carnem alteram, facte sunt exemplum, ignis æterni pœnam susti-
nentes.* vnde & nomen crimini ab illa vrbe inditum. Aperte huic
peccato talis pœna constituta: nam ardor sulphuris congruebat ar-
dori impuræ concupiscentiæ, & terribus illius odor infamæ fœ-
ditati, quæ in hoc peccato continetur. Vnde S. Gregorius lib. 14.
Moralium cap. 10. in illa verba cap. 8. Iob, *Aspergatur in habitacu-
lo eius sulphur, dicit per sulphur peccatum carnis designari. Quid
est aliud sulphur nisi fomentum ignis? Verumtamen sic ignem nutrit,
vt grauisimum fetorem exhalet. Recte igitur in sulphure peccatum
carnis accipitur, quod dum peruersis cogitationibus quasi quibusdam
fetoribus mentem replet, æterna ei incendia præparat: & dum fetoris
sui nebulam in mente reproba dilatat, contra eam flammis subsequenti-
bus quasi nutrimenta subministrat.* Hinc ostendit, conuenienter So-
domæ peccatum igne sulphureo punitum fuisse, vt pœna culpæ
responderet. Legimus etiam in Historia Peruana, gentem quam-
dam giganteæ magnitudinis huic flagitio deditam simili modo
igne cælesti fuisse adsumptam: descendisse enim è cælo specie visi-
bili iuuenem instar solis splendentem, qui fulminibus supernè in
eos vibratis omnes deleuerit: ita ex traditione maiorum narrare in-
colas, & etiamnum reperiri vestigia adustionis tum in saxis, tum in
ossibus eorum qui exincti. Et nostra memoria in Pegu India
Orientalis cum populus esset innumerabilis, & aliquot millioni-
bus capitum censeretur, variis cladibus ad maximam paucitatem
est reductus: cuius causa non videtur alia, quam quod huic iceleri
præ ceteris populis fuerint addicti. Quod si Deus illud peccatum
adeo seuerè in infidelibus illis, eius iustitiam & præcepta ignoran-
tibus, vindicauit, & in ipsa vindicta tot iræ suæ vestigia impressa
reliquit; quid expectandum Christianis, qui post tot beneficia di-
uinitus accepta, post notitiam diuinæ voluntatis, post tot vltionis
exempla, ab illo non abstinent? Tanta profectò eos manet tor-
mentorum acerbitas, vt acrimonia supplicij Sodomorum illius

*Propter quod
peccatum ita
puniti.
Gen. 13.*

*Eiusdem
meminit Io-
sephus à
Costa lib. 1.
c. 19. De na-
tura noui
Orbis.*

comparatione leuis meritò videri possit, si iusto examine pensentur.

Alia exempla plurimà diuinæ seueritatis per ignem in hac vita
 Num. 16. Core ducentos quinquaginta viros immisso igne absumpserit, &
 postridie rursus ob murmur in Moysen & Aaron quatuordecim
 4. Reg. 1. milia & septingentos similiter igne, tamquam fera quadam vel fa-
 tellite immisso, deleuerit: quòd ad iussionem Eliæ duo duces quin-
 quagenarij, vterque cum sua turma, cælesti igne perempti sint: vt
 Hiatus terra. omittam innumera quæ apud profanos Scriptores habentur. Hiatus
 terra: cuiusque tremoribus maximæ clades sæpè propter peccata vr-
 bibus & regionibus illatæ. Sed præ ceteris notabilis fuit punitio
 Dathan & Abiron, qui ob murmur contra Moysen & Aaron, re-
 pente disrupta & deliscente terra, cum suis tabernaculis & omni-
 bus ad ipsos pertinentibus absorpti descenderunt viui in infer-
 num, vt Scriptura Numerorum 16. narrat. Fuere isti typus schi-
 smaticorum & hæreticorum nostrorum, qui se ab obedientia capi-
 tis, quod Deus in Ecclesia constituit, subducunt, eique detrahen-
 tes, & auctoritatem eius calumniantes, se illi opponunt, tamquam
 Qui deservit. ipsi sint electi à Domino, qui populum Dei doceant & regant.
 rur pe. istos. Vnde non minor his vindicta à Domino expectanda. Si enim qui
 mutinatio- res. in cultu & regimine illo typico & umbratili se populi Ducibus à
 Deo delectis opposuere, tam horrendè puniti fuere, quid fiet his
 qui in Veritate & luce Evangelica erigunt se aduersus Vicarium
 Christi, & sibi auctoritatem regendi docendique in Ecclesia Chri-
 sti arrogant: non est dubitandum, quin incomparabiliter maiora
 sint horum tormenta futura quàm illorum qui Moyse restiterunt,
 etsi non in hac vita, vt illi, deliscente ima tellure absorbeantur.
 Paruum videbatur plebi illorum peccatu, neque tantam meruisse
 vindictam, vnde murmurabant contra Moysen & Aaron, quasi ipsi
 à Domino præter meritum talem penam impetrassent, eosque
 tamquam interfectores populi Domini accusiabant. Sed hæc mur-
 muratio adeò displicuit Domino, vt mox ignem in populum im-
 miserit, qui repente quatuordecim milia hominum & septingen-
 tos absumpsit: & nisi preces supplicationesque Moysis & Aaronis
 interuenissent, longè maior clades interfectorum fuisset. Opti-
 mum sanè documentum multis frigidis & insipientibus nostri æui
 Catholicis, qui peccatum hæreticos parui æstimant, neque vindicta
 graui aut infamia dignum censent: hæreticos si politicam quam-
 dam

dam honestatem seruent, viros probos & honoratos iudicant, nec eos hæreticos, sed *viros religionis reformatæ*, & hæresim *religionem reformatam* vocari volunt. Hos nimirum manet ignis ille qui murmuratores illos causam Dathan & Abiron excusantes vel extenuantes corripuit.

CAPVT VIII.

De plagis Ægyptiacis.

36 SED mirè Deus suam potentiam ac seueritatem, clementia tamen temperatam, ostendit in tam multiplici & acerba Pharaonis & Ægyptiorum castigatione, qua eorum duritiam frangere, & ipsos ad obedientiam compellere voluit. Describit eam Moyses Exodi 7. 8. 9. 10. 12. Dignissima sanè est consideratione, vt homines intelligant, quàm varij & mirabiles Deo suppetant modi, quibus & peccata impiorum castiget, & iustos ab eorum oppressione vindicet.

Plaga Ægyptiaca.

Prima plaga fuit, aquarum in sanguinem conuersio. Cùm enim Aaron mandato diuino fluminis aquam virga percussisset, repente omnia flumina & riuus, omnes paludes, & lacus Ægypti, & omnes aquæ quæ per totam illam regionem in cisternis, vasis ligneis aut faxeis continebantur, versæ sunt in sanguinem. Hinc omnes pisces mortui, & summa corruptio cum incredibili foetore, putrefacta tanta sanguinis copia, secuta est: non enim potest sanguis diu extra venas, quæ illius conseruandi vim habent, consistere quin putrescat. At quanta ista res erat? quàm immensa in illa magna regione aquarum copia, quam Nilus fluuiorum facillè omnium maximus, tam longo tractu, in totum diuisus alueos interluit & rigat? Et hæc omnia momento temporis, ab eo loco vbi Ægyptum attingere incipit, vsque ad mare, in verum sanguinem versa; & assidue omnis aqua Nili ex Æthiopia veniens eo ipso quo Ægyptum attingebat, aqua esse desinebat, & sanguis fiebat, ac permanebat donec in mare deuoluta pristinam naturam reciperet. Durauit ea res per septem dies, quo factum est, teste Philone l. 1. De vita Moysis, vt Ægyptij omni aquarum auscium solatio destituti, maxima siti fuerint afflicti, & plurimi siti enecti iacerent in truijs, non sufficientibus domesticis ad sepulturæ officia. Quòd si quis tentaret tam horrendo potu solari malum, confestim acri dolore viscerum corripiebatur, vt refert

Prima plaga, Conuersio aqua in sanguinem.

Exodi 7.